

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท.
(กรณี นายพิชัย วาสนาส่ง)

องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือ ลับมาก ที่ สร.๒๒๔๐/๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๔ ความว่า นายพิชัย วาสนาส่ง ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหาร กิจการของ อ.ส.ม.ท.ติดต่อกัน โดยครั้งแรกแต่งตั้งตามประกาศสำนักงานรัฐมนตรี ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๒ และครั้งที่สองตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๓ และยังคงดำรงตำแหน่งมาจนถึงปัจจุบัน โดยได้รับค่าเบี้ยประชุมเหมาจ่ายเป็นรายเดือนจากการ ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการบริหาร เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท กับโบนัสประจำปี ๒๕๒๒ เป็นเงิน ๑๐,๐๒๗.๔๐ บาท นอกจากนี้ นายพิชัย วาสนาส่ง ยังได้รับแต่งตั้งเป็นคณะทำงานเกี่ยวกับการ กำหนดแผนงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของ อ.ส.ม.ท. และคณะทำงานด้านสถานีโทรทัศน์ ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผนและปรับปรุงการจัดรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ ตามคำสั่ง อ.ส.ม.ท. ที่ ๑๓๕/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๓ นายพิชัย วาสนาส่ง ได้เป็น ผู้ดำเนินการและจัดรายการวิทยุ ท.ท.ท.(ของ อ.ส.ม.ท.) ตามคำสั่งของประธานกรรมการ อ. ส.ม.ท.(พล.ท.เฉลิมชัย จารุวัตร) ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๙/๒๕๒๒

นอกเหนือจากตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว นายพิชัย วาสนาส่ง ยังมี ตำแหน่งเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทเมน จำกัด (จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๑) และ เป็นกรรมการบริษัทไทยอิมเมจ แอดเวอร์ไทซิง จำกัด (จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๓) ซึ่งบริษัททั้งสองได้ทำธุรกิจกับ อ.ส.ม.ท. โดยนำโฆษณาลงในรายการ “ก้าวทันโลก” ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ ของ อ.ส.ม.ท.ซึ่งนายพิชัย วาสนาส่ง เป็นผู้จัดและดำเนิน รายการ ในสัญญาที่บริษัททั้งสองประกอบธุรกิจกับ อ.ส.ม.ท. นายพิชัย วาสนาส่ง ก็เป็นผู้ลงนาม เป็นส่วนใหญ่ บริษัททั้งสองได้ติดต่อทางธุรกิจโดยนำโฆษณาสินค้าออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง ๓ และสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๗ นอกจากนี้ นายพิชัย วาสนาส่ง ได้นำ ข้อความและชื่อรายการที่ อ.ส.ม.ท.เป็นผู้มอบหมายให้นายพิชัย วาสนาส่ง เป็นผู้จัดและดำเนิน รายการไปเขียนเป็นบทความลงในหนังสือพิมพ์ข่าวไทย หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และนิตยสารขวัญ เรือน และได้จัดรายการวิทยุที่สถานีวิทยุ ๑ ปณ. และที่สถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน

อ.ส.ม.ท.จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความและให้ความเห็นใน ปัญหาดังต่อไปนี้

๑. ด้านคุณสมบัติความเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท.

(๑) การที่นายพิชัย วาสนาส่ง ดำเนินกิจการธุรกิจโฆษณา โดยเป็นกรรมการ ผู้จัดการบริษัทเมน จำกัด และเป็นกรรมการบริษัทไทยอิมเมจ แอดเวอร์ไทซิง จำกัด และบริษัท ทั้งสองได้มีสัญญาทางธุรกิจกับ อ.ส.ม.ท. โดยตรง และลงโฆษณาทางโทรทัศน์ในรายการที่ตนเอง

เป็นผู้ดำเนินการ จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ หรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติ จะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๒) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง ดำเนินธุรกิจโฆษณาผ่านบริษัทดังกล่าวในข้อ

(๑) กับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ ซึ่งเป็นกิจการแข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติจะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๓) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง ดำเนินธุรกิจโฆษณาผ่านบริษัทดังกล่าวในข้อ

(๑) กับสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ ซึ่งเป็นกิจการแข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. มีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติ จะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๔) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง จัดและดำเนินรายการวิทยุที่สถานีวิทยุ ๑ ปณ. ซึ่งเป็นกิจการที่แข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติจะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๕) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง จัดและดำเนินรายการวิทยุที่สถานีวิทยุ กรมการรักษาดินแดน ซึ่งเป็นกิจการที่แข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติจะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๖) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง ได้เขียนบทความในหนังสือพิมพ์ข่าวไทยและหนังสือพิมพ์เดลิเมล์เป็นประจำ จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติจะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๗) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง ได้เขียนบทความลงในนิตยสารขวัญเรือนจะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติจะถือว่าขาดคุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด

(๘) หากพฤติกรรมต่างๆ ของนายพิชัย วาศนาส่ง ไม่เป็นการขัดกับพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ จะหมายความว่าประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของ อ.ส.ม.ท. จะประกอบกิจการต่างๆ ทำนองเดียวกับนายพิชัย วาศนาส่ง ได้โดยไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ใช่หรือไม่

๒. ด้านความรับผิดชอบด้านการเงิน

(๑) ถ้าหากนายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติความเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. บรรดาเบี้ยประชุมและเงินโบนัสที่นายพิชัย วาศนาส่ง ได้รับไปแล้ว อ.ส.ม.ท.จะต้องเรียกคืนจากนายพิชัย วาศนาส่ง นับตั้งแต่วันที่นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติ หรือไม่

(๒) อ.ส.ม.ท. จะปฏิบัติต่อไปอย่างไรเกี่ยวกับค่าเบี้ยประชุมและเงินโบนัสของนายพิชัย วาศนาส่ง ในอนาคต

(๓) ด้านข้อบังคับ กบว.

ตามที่คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ได้วางระเบียบ และได้มีหนังสือแจ้งให้กวดขันห้ามผู้จัดรายการหรือผู้ประกาศที่ไม่ได้รับอนุญาตมาดำเนินการจัดรายการหรือผู้ประกาศโดยเด็ดขาด ปรากฏว่า นายพิชัย วาศนาส่ง ยังมิได้ผ่านการสอบประวัติตามระเบียบ กบว. และยังมีได้ผ่านการสอบผู้ประกาศและผู้จัดรายการซึ่งกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งต่อมานายสุวิทย์ หวังภูษเคนทร์ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ กบว. ได้แจ้งกรณีนายพิชัย วาศนาส่ง มายัง อ.ส.ม.ท. เช่นนี้ จะถือว่า นายพิชัย วาศนาส่ง เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดีอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องมีการสอบประวัติและผ่านการสอบเป็นผู้ประกาศหรือนักจัดรายการตามกฎหมาย กบว. ข้อ ๓๓ (๘) ได้หรือไม่ และการจัดการวิทยุทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. โดยประธานกรรมการ อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นประธาน กบว. เอง ผู้มอบหรือสั่งการให้มาดำเนินการ จะกระทำได้โดยไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของ กบว. หรือไม่

๔. ด้านความรับผิดชอบทางอาญา

(๑) นายพิชัย วาศนาส่ง ในฐานะกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. มีฐานะเป็น “พนักงาน” ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓ หรือไม่

(๒) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง เป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ได้รับแต่งตั้งจาก อ.ส.ม.ท. ให้เป็นคณะกรรมการทำงานกำหนดแผนงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของ อ.ส.ม.ท. คณะทำงานด้านสถานีโทรทัศน์ มีหน้าที่วางแผนและปรับปรุงการจัดรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ ที่ปรึกษาพิเศษของผู้บริหาร อ.ส.ม.ท. และผู้จัดและดำเนินรายการ “ก้าวทันโลก” ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาส่ง เป็นพนักงานของรัฐผู้มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการของ อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือไม่

(๓) การที่นายพิชัย วาศนาส่ง ในตำแหน่งผู้จัดการของบริษัทเมน จำกัดได้มีหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นลงนามในสัญญาที่เกี่ยวข้องกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. และได้เข้าทำสัญญาทางธุรกิจกับ อ.ส.ม.ท. โดยลงนามเป็นคู่สัญญาเองและจ้างให้อ.ส.ม.ท. นำโฆษณาธุรกิจของบริษัทเมน จำกัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ ในรายการ “ก้าวทันโลก” ซึ่งตนเองได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดรายการโดยได้รับค่าตอบแทนจาก อ.ส.ม.ท. จะอยู่ในข่ายการกระทำผิดตามมาตรา ๙ แห่งกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือไม่ และถ้าอยู่ในข่ายกระทำผิดดังกล่าว อ.ส.ม.ท. ควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

นอกจากหนังสือขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยที่ขอให้สำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความดังกล่าวข้างต้นแล้ว ต่อมาได้มีหนังสือของสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ สร.๑๐๐๒/๒๐๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า อ.ส.ม.ท. ได้รายงานกรณีนายพิชัย วาศนาส่ง ให้สำนักนายกรัฐมนตรีทราบ โดย อ.ส.ม.ท. มีความเห็นเช่นเดียวกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินว่า นายพิชัย วาศนาส่ง น่าจะมีคุณสมบัติต้องห้ามตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ และแจ้งข้อเท็จจริงด้วยว่า เรื่องนี้คณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. ได้เคยอภิปรายกันเมื่อเดือน มกราคม ๒๕๒๔ โดยนายพิชัย วาศนาส่ง ไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย และประธานกรรมการ อ.ส.ม.ท. ได้ขอให้ นายศรีภูมิ สุขเนตร รองปลัดกระทรวงคมนาคม (ฝ่ายการสื่อสาร) ซึ่งเป็น กรรมการบริหารท่านหนึ่ง แจ้งความรู้สึกของที่ประชุมว่า นายพิชัย วาศนาส่ง ควรลาออกจากการ เป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ซึ่งต่อมาได้รับทราบจาก นายศรีภูมิ สุขเนตร ว่านายพิชัย วาศนาส่ง ไม่ลาออกและให้ส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องนี้ไม่มีข้อพิจารณาว่า นายพิชัย วาศนาส่ง จะขาดคุณสมบัติ หรือมีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ หรือไม่ จึงได้นำเรื่องเสนอท่านรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประจวบ สุนทรากร) พิจารณาและท่านรองนายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาตีความ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณา ปัญหาดังกล่าวกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย) และผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแล้ว ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กิจการของ อ.ส.ม.ท. ในขณะนี้ ได้แก่การผลิตรายการวิทยุ และควบคุมการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. ของ อ.ส.ม.ท. การผลิตรายการ และการควบคุมการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ การรับจ้างโฆษณาทางวิทยุ และโทรทัศน์ และการจัดทำหนังสือข่าว สำนักข่าวไทยออกจำหน่ายให้แก่สมาชิก คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) จึงมีความเห็นดังนี้

๑. ด้านคุณสมบัติความเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท.

๑.๑ ในปัญหาว่า การที่นายพิชัย วาศนาส่ง ดำเนินกิจการธุรกิจโฆษณาโดย เป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทเมน จำกัด และเป็นกรรมการบริษัทไทยอิมเมจ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด และบริษัททั้งสองได้มีสัญญาทางธุรกิจกับ อ.ส.ม.ท. โดยตรงและลงโฆษณาทางโทรทัศน์ใน รายการที่ตนเองเป็นผู้ดำเนินรายการ จะมีผลทำให้ นายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็น กรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ และ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ สื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ หรือไม่ และหากขาดคุณสมบัติจะถือว่าขาด คุณสมบัติตั้งแต่เมื่อใด นั้น

ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรรมการมี

หน้าที่จัดการงานของบริษัทจำกัดให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท^๑ โดยต้องใช้ความเอื้อเฟื้อ สอดส่องในการประกอบกิจการของบริษัทอย่างบุคคลค้าขายผู้ประกอบด้วยความระมัดระวัง^๒ ซึ่งในการประกอบกิจการของบริษัทนั้นความมุ่งหมายอันสำคัญก็คือการหากำไรมาแบ่งปันกัน^๓ และกรรมการได้รับบำเหน็จตอบแทนการทำงานตามที่ที่ประชุมใหญ่กำหนด^๔ ดังนั้น จึงถือได้ว่า กรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการของบริษัท เมื่อปรากฏว่าบริษัทเมน จำกัด และบริษัทไทย อิมเมจ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด ประกอบธุรกิจกับ อ.ส.ม.ท. โดยตรง และนายพิชัย วาศนาสง เป็น กรรมการผู้จัดการหรือกรรมการของบริษัทดังกล่าว นายพิชัย วาศนาสง จึงเป็น “ผู้มีส่วนได้เสีย ในธุรกิจที่กระทำกับ อ.ส.ม.ท.” ตามความในมาตรา ๑๔^๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ สื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ อันเป็นเหตุให้ นายพิชัย วาศนาสง ต้องพ้นจาก ตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว แต่พระราชกฤษฎีกามีได้ระบุว่า จะให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อใด ดังนั้นจึงต้องถือว่า ต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อ “มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๔” กล่าวคือ บริษัทดังกล่าวซึ่งมีนายพิชัย วาศนาสง เป็นกรรมการ ได้กระทำธุรกิจ กับ อ.ส.ม.ท.ตั้งแต่วันที่ นายพิชัย วาศนาสง ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่นั้น

๑.๒ ในปัญหาว่า การที่บริษัทดังกล่าวซึ่งนายพิชัย วาศนาสง เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือกรรมการดำเนินธุรกิจโฆษณากับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ และสถานีโทรทัศน์ กองทัพบก ช่อง ๗ จะมีผลทำให้นายพิชัย วาศนาสง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ. ส.ม.ท. หรือไม่ และตั้งแต่วันที่

แม้ว่ากิจการของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ และสถานีโทรทัศน์

^๑ มาตรา ๑๑๔๔ บรรดาบริษัทจำกัด ให้มีกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนด้วยกันจัดการตาม ข้อบังคับของบริษัท และอยู่ในความครอบงำของที่ประชุมใหญ่แห่งผู้ถือหุ้นทั้งปวง

^๒ มาตรา ๑๑๖๘ ในอันที่จะประกอบกิจการของบริษัทนั้น กรรมการต้องใช้ความเอื้อเฟื้อ สอดส่องอย่างบุคคลค้าขายผู้ประกอบด้วยความระมัดระวัง

^๓ มาตรา ๑๐๑๒ อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคน ขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งกำไรอันที่จะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น

^๔ มาตรา ๑๑๕๐ ผู้เป็นกรรมการจะพึงมีจำนวนมากน้อยเท่าใดและจะพึงให้บำเหน็จเท่าใด ให้สุดแล้วแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนด

^๕ มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้น จากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ หรือขาดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตาม กฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการเข้าดำรงตำแหน่งแทนหรือใน กรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างเวลาที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ใน ตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่ เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

กองทัพบก ช่อง ๗ จะเป็นกิจการที่แข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัทดังกล่าวเพียงแต่ว่าจ้างให้สถานีโทรทัศน์ดังกล่าวทำการโฆษณา โดยบริษัท และนายพิชัย วาสนาส่ง หาได้มีส่วนได้เสียกับกิจการของสถานีโทรทัศน์ทั้งสองนั้นไม่ ในกรณีนี้จึงไม่อาจถือได้ว่า นายพิชัย วาสนาส่ง เป็น "ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท.ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

๑.๓ ในปัญหาว่า การที่นายพิชัย วาสนาส่ง จัดและดำเนินรายการวิทยุที่สถานีวิทยุ ๑ ปณ. และสถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน จะมีผลทำให้นายพิชัย วาสนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท.หรือไม่ และตั้งแต่เมื่อใดนั้น

ปรากฏว่ากิจการของ อ.ส.ม.ท. รวมถึงการผลิตรายการวิทยุทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. ด้วย การจัดและดำเนินรายการวิทยุของสถานีวิทยุ ๑ ปณ. และสถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน จึงเป็นการแข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. ฉะนั้น ถ้านายพิชัย วาสนาส่ง จัดและดำเนินรายการวิทยุที่สถานีวิทยุดังกล่าวข้างต้นโดยได้รับประโยชน์ทางตรงหรือทางอ้อมแล้ว ก็ถือได้ว่า นายพิชัย วาสนาส่ง เป็นผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ นับตั้งแต่วันที่นายพิชัย วาสนาส่ง จัดและดำเนินรายการวิทยุที่สถานีวิทยุ ๑ ปณ. หรือสถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน

๑.๔ ในปัญหาว่า การที่นายพิชัย วาสนาส่ง ได้เขียนบทความในหนังสือพิมพ์ชาวไทย หนังสือพิมพ์เดลิโทม์ และนิตยสารขวัญเรือน จะมีผลทำให้นายพิชัย วาสนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. หรือไม่ และตั้งแต่เมื่อใด นั้น

ปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทน อ.ส.ม.ท. ว่า กิจการของ อ.ส.ม.ท. รวมถึงการจัดทำหนังสือข่าวสำนักข่าวไทยโดยจำหน่ายให้แก่สมาชิกเท่านั้น มิได้จัดทำหนังสือรายวันหรือนิตยสารออกจำหน่ายแก่บุคคลทั่วไป กิจการหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร จึงไม่เป็นการแข่งขันกับกิจการของ อ.ส.ม.ท. ด้วยเหตุนี้ การที่นายพิชัย วาสนาส่ง ได้เขียนบทความในหนังสือพิมพ์ชาวไทย หนังสือพิมพ์เดลิโทม์ และนิตยสารขวัญเรือน จึงไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

๑.๕ ส่วนปัญหาที่ว่า หากพฤติกรรมต่าง ๆ ของนายพิชัย วาสนาส่งดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นการขัดกับพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ จะหมายความว่า ประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของ อ.ส.ม.ท.จะประกอบกิจการต่าง ๆ ทำนองเดียวกับนายพิชัย วาสนาส่ง ได้หรือไม่นั้น เห็นว่า ถ้าเป็นกรณีที่มิใช่เป็นการขัดกับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว ก็ย่อมทำได้

๒. สำหรับปัญหาเกี่ยวกับเบี้ยประชุมและเงินโบนัสที่นายพิชัย วาสนาส่งได้รับไปแล้วนั้น เมื่อปรากฏว่านายพิชัย วาสนาส่ง ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการเพราะมีลักษณะต้องห้ามแล้ว บรรดาเงินค่าเบี้ยประชุมและเงินโบนัสที่นายพิชัย วาสนาส่ง ได้รับในในฐานะกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท.ก็เป็นเงินที่ได้ไปโดยไม่มีอำนาจที่จะรับเป็นการรับโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ นายพิชัย วาสนาส่ง จึงต้องคืนเงินนั้นให้แก่ อ.ส.ม.ท.ในฐานะเป็นลาภมิควร

ได้

๓. สำหรับระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น เป็นระเบียบที่ออกโดยมติคณะรัฐมนตรี ไม่ถือเป็นกฎหมาย และมุ่งหมายใช้บังคับกับสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ กรณีจึงขึ้นอยู่กับนโยบายของฝ่ายบริหารเองที่จะเข้มงวดต่อระเบียบนั้นหรือไม่ เพียงใด มิใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะพึงให้ความเห็น

๔. ส่วนปัญหาที่ว่า นายพิชัย วาศนาส่ง ในฐานะกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท.จะมีฐานะเป็น “พนักงาน” ตามมาตรา ๓ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือไม่ และพฤติกรรมต่างๆ ของนายพิชัย วาศนาส่ง จะเข้าข่ายการกระทำผิดตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ นั้น

เมื่อนายพิชัย วาศนาส่ง ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. แล้ว ก็ย่อมไม่เป็น “พนักงาน” ตามมาตรา ๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ และไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๙^๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๒๔

^๖ ป.พ.พ. มาตรา ๔๐๖ บุคคลใดได้มาซึ่งสิ่งใดเพราะการที่บุคคลอีกคนหนึ่งกระทำเพื่อชำระหนี้ก็ดี หรือได้มาด้วยประการอื่นก็ดี โดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และเป็นทางให้บุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเสียเปรียบไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นจำต้องคืนทรัพย์สินให้แก่เขา อนึ่ง การรับสภาพหนี้สินว่ามีอยู่หรือหาไม้นั้น ท่านก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อชำระหนี้ด้วย

บทบัญญัติอันนี้ท่านให้ใช้บังคับตลอดถึงกรณีที่ได้ทรัพย์สินมาเพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมิได้มีได้เป็นขึ้น หรือเป็นเหตุที่ได้สิ้นสุดไปเสียก่อนแล้วนั้นด้วย

^๗ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการกรรมการหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานนั้นๆ ทั้งนี้ นอกจากผู้เป็นเจ้าของพนักงานอยู่แล้วตามกฎหมาย

^๘ มาตรา ๙ ผู้ใดเป็นพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสามหมื่นบาท